

Rozdział XI.

Wygaśnięcie i utrata mandatu.

Art. 45. (1) Wygaśnięcie mandatu następuje w razie śmierci senatora lub zrzeczenia się mandatu.

(2) Utrata mandatu następuje z mocy samego prawa w przypadkach:

- a) kandydowania na senatora więcej niż w jednym wojewódzkim kolegium wyborczym;
- b) nieuczestniczenia senatora w 15 z kolei posiedzeniach Senatu bez usprawiedliwionego powodu;
- c) odmówienia złożenia ślubowania lub złożenia go z zastrzeżeniem;
- d) przyjęcia mandatu poselskiego;
- e) objęcia płatnej służby państwowej z wyjątkiem stanowiska ministra, podsekretarza stanu, przedstawiciela dyplomatycznego lub profesora szkoły akademickiej;
- f) objęcia stanowiska funkcjonariusza publicznego, jeżeli powołanie na to stanowisko nastąpiło nie na podstawie wyboru albo wniosku organów samorządu terytorjalnego lub gospodarczego;
- g) utraty prawa wybierania do Sejmu.

(3) Senator, skazany nieprawomocnym wyrokiem sądowym na utratę praw publicznych bądź na karę wydalenia z wojska lub marynarki wojennej albo z korpusu oficerskiego, nie może wykonywać mandatu aż do prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

(4) O wygaśnięciu lub utracie mandatu Marszałek Senatu podaje Izbie do wiadomości na najbliższym posiedzeniu.

Art. 46. (1) W razie wygaśnięcia mandatu senatora z wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej lub utraty przezeń mandatu, Prezydent Rzeczypospolitej powoła jego następcę na pozostały okres kadencji.

(2) W razie wygaśnięcia mandatu senatora z wyboru wojewódzkiego kolegium wyborczego lub utraty przezeń mandatu, Generalny Komisarz Wyborczy przyzna mandat jego zastępcy, który uzyskał w kolegium największą ilość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

(3) Jeżeli senator, którego mandat wygasł lub który mandat utracił, nie ma już zastępcy z powodu uprzedniego przyznania mandatu senatorskiego wszystkim zastępcom w danym kolegium albo z innych przyczyn, mandat pozostanie nieobsadzony do końca kadencji.

Rozdział XII.

Koszty wyborów.

Art. 47. Przepisy o kosztach wyborów, zawarte w art. 90 i 92 ordynacji wyborczej do Sejmu, stosuje się odpowiednio w postępowaniu wyborczym, określonym niniejszą ustawą.

Rozdział XIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 48. Prawo wybierania do Senatu służy czynnym nauczycielom, którzy uzyskali dyplomy

(świadectwa), uprawniające do nauczania w publicznych szkołach powszechnych, szkołach średnich ogólnokształcących lub zakładach kształcenia nauczycieli, choćby nie odpowiadali warunkom, określonym w art. 2 ust. (1) pkt. 2).

Art. 49. Warunek trzyletniej działalności zrzeczeń, przewidziany w art. 2 ust. (2), nie obowiązuje przy pierwszych wyborach, które odbędą się na podstawie niniejszej ordynacji wyborczej.

Art. 50. Do czasu wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego jednolitego ustroju samorządu gmin wiejskich, miast i powiatów prawo wybierania do Senatu z tytułu art. 2 ust. (1) pkt. 3) lit. a) służyć będzie w gminach wiejskich, liczących poniżej 3.000 mieszkańców, tylko prełożonym tych gmin.

Art. 51. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 52. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie uchyla się ustawę z 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 591), zawierającą ordynację wyborczą do Senatu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *W. Sławek*
Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

321.

U S T A W A

z dnia 8 lipca 1935 r.

o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej.

CZĘŚĆ I.

ZGROMADZENIE ELEKTORÓW.

Rozdział I.

Zwołanie Zgromadzenia Elektorów.

Art. 1. (1) Zgromadzenie Elektorów zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej.

(2) W zarządzeniu o zwołaniu Zgromadzenia Elektorów oznaczone będą miejsce i termin Zgromadzenia.

(3) Termin Zgromadzenia ma przypaść nie wcześniej niż na siódmy dzień po ogłoszeniu zarządzenia, nie później jednak niż na piętnasty dzień przed upływem okresu urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej.

(4) Zarządzenie o zwołaniu Zgromadzenia Elektorów ogłoszone będzie w Dzienniku Ustaw oraz doręczone w odpisach Marszałkom Izb Ustawodawczych.

Rozdział II. Wybór elektorów.

Art. 2. (1) Na trzy dni przed terminem Zgromadzenia Elektorów Sejm i Senat zbiorą się, każdy z osobna, na zaproszenie swych Marszałków celem dokonania wyboru elektorów.

(2) Wszelkie obrady są niedopuszczalne, a uchwały, nieprzewidziane ustawą niniejszą, — z mocy samego prawa nieważne.

Art. 3. (1) Sejm wybiera pięćdziesięciu elektorów, Senat zaś dwudziestu pięciu — w głosowaniu na listy.

(2) Listy kandydatów na elektorów zgłaszane będą na piśmie na ręce Marszałka.

(3) Lista ma być podpisana przez ośmiu co najmniej posłów bądź senatorów.

(4) Liczba kandydatów na liście nie może być wyższa od ilości mandatów elektorskich, przypadających na daną Izbę.

(5) Każdy poseł lub senator może podpisać tylko jedną listę.

Art. 4. (1) W razie zgłoszenia jednej tylko listy kandydatów albo kilku list z ogólną liczbą kandydatów, nie większą od ilości mandatów, przypadających na daną Izbę, głosowanie nie odbędzie się, a za wybranych uważa się wszystkich zgłoszonych kandydatów.

(2) W razie zgłoszenia kilku list o łącznej liczbie kandydatów, większej od ilości mandatów, przypadających na daną Izbę, Marszałek zarządzi odczytanie list i głosowanie.

Art. 5. (1) Po zarządzeniu głosowania jeden z sekretarzy odczytuje spis posłów bądź senatorów, którzy, podchodząc do Prezydium, składają głosy.

(2) Każdy poseł lub senator może oddać głos tylko na jedną listę.

(3) Karta do głosowania ma zawierać nazwisko co najmniej czołowego kandydata.

Art. 6. (1) Po zamknięciu głosowania sekretarze obliczą głosy i dokonają podziału mandatów w sposób następujący:

(2) Liczby głosów ważnych, oddanych na poszczególne listy, dzieli się przez 4; każda lista otrzymuje ilość mandatów równą ilorazowi, przyczem ułamków nie bierze się w rachubę.

(3) Pozostała ilość mandatów otrzymuje lista, która uzyskała bezwzględną większość głosów; gdyby żadna lista większości tej nie uzyskała, otrzymują po jednym z pozostałych mandatów listy, na które oddano największą liczbę głosów.

(4) Gdyby w wyniku podziału łączna ilość mandatów, przypadających poszczególnym listom w Sejmie, wyniosła ponad 50, rozstrzygnie los, którym listom będą odjęte mandaty, przewyższające tę liczbę.

Art. 7. (1) Mandaty, przypadające poszczególnym listom, otrzymują kandydaci według kolejności, w której umieszczeni są na liście.

(2) Jeżeli kandydata wybrano z kilku list — los rozstrzyga, z której listy otrzymuje mandat.

Art. 8. Wynik wyborów Marszałek poda Izbie do wiadomości i zawiadomi niezwłocznie elektorów o wyborze.

Art. 9. Elektora nie można pozbawić wolności w okresie czasu od wyboru do wygaśnięcia mandatu.

Art. 10. Elektorom służy prawo bezpłatnego przejazdu państwowymi środkami komunikacji od miejsca pobytu do miejsca siedziby Zgromadzenia Elektorów i z powrotem do miejsca zamieszkania.

Rozdział III.

Wybór kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej przez Zgromadzenie Elektorów.

Art. 11. (1) Zgromadzenie Elektorów zajmuje się wyłącznie wyborem kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Wszelkie obrady są niedopuszczalne, a uchwały, nieprzewidziane ustawą niniejszą — z mocy samego prawa nieważne.

Art. 12. Zgromadzeniu Elektorów przewodniczy Marszałek Senatu, w razie zaś jego nieobecności lub sprawowania przezeń zastępczo funkcji Prezydenta Rzeczypospolitej — Marszałek Sejmu; nadto w skład Prezydium wchodzi trzech sekretarzy, powołani z pośród elektorów przez Zgromadzenie na wniosek Przewodniczącego.

Art. 13. (1) Przewodniczący czuwa nad powagą Zgromadzenia Elektorów.

(2) Elektorowi zakłócającemu spokój Przewodniczący może udzielić upomnienia, a w razie dalszego niewłaściwego zachowania się elektora — wykluczyć go z posiedzenia.

Art. 14. (1) Do prawomocności uchwał Zgromadzenia Elektorów niezbędna jest obecność Przewodniczącego i co najmniej połowy ustawowej liczby elektorów.

(2) W razie stwierdzenia przez Przewodniczącego z własnej inicjatywy lub na żądanie jednego z elektorów braku quorum, Przewodniczący odroczy posiedzenie na czas, który sam oznaczy, jednak nie dłuższy niż 24 godziny.

Art. 15. Na posiedzeniu Zgromadzenia Elektorów mogą być obecni wyłącznie elektorzy.

Art. 16. (1) Posiedzenie Zgromadzenia Elektorów rozpoczyna się od złożenia przez elektorów słuchania następującej treści:

„Ślubuję uroczyście i zaręczam honorem, że przy wyborze kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej kierować się będę troską o dobro Państwa Polskiego.”

(2) Odmowa ślubowania lub ślubowanie z zastrzeżeniem równoznaczne jest z odmową uczestniczenia w Zgromadzeniu Elektorów.

Art. 17. (1) Po złożeniu ślubowania przez elektorów, Przewodniczący wezwie obecnych do zgłaszania na piśmie kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Zgłoszenie ma być podpisane przez ośmiu co najmniej elektorów.

(3) Każdy elektor może podpisać tylko jedno zgłoszenie.

Art. 18. Przewodniczący podaje do wiadomości Zgromadzenia nazwiska zgłoszonych kandydatów, poczem zarządza głosowanie.

Art. 19. (1) Po zarządzeniu głosowania jeden z sekretarzy odczytuje spis elektorów, którzy, podchodząc do Prezydium, składają głosy.

(2) Karty do głosowania zawierać mają imię i nazwisko jednego ze zgłoszonych kandydatów.

Art. 20. (1) Po zamknięciu głosowania sekretarze obliczą głosy.

(2) Wynik głosowania Przewodniczący podaje Zgromadzeniu do wiadomości.

Art. 21. Za wybranego uważa się kandydata, który uzyskał bezwzględną większość ważnie oddanych głosów.

Art. 22. (1) Jeżeli w pierwszym głosowaniu żaden z kandydatów nie uzyskał bezwzględnej większości ważnie oddanych głosów, Przewodniczący zarządzi powtórne głosowanie, przyczem kandydat, który otrzymał najmniejszą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu, będzie wyłączony od wyboru.

(2) Jeżeli i drugie głosowanie nie da wyniku, zarządza się trzecie, a w razie potrzeby i dalsze, przyczem przy każdym następnym głosowaniu wyłącza się tego z kandydatów, który w poprzednim uzyskał najmniejszą liczbę głosów.

(3) Jeżeli kilku kandydatów uzyskało tę samą najmniejszą liczbę głosów — los rozstrzyga, którego z nich wyłączy się od wyboru.

(4) Jeżeli kandydaci otrzymali równą liczbę głosów — zarządza się głosowanie powtórne; jeżeli powtórne głosowanie da ten sam wynik — los rozstrzyga, którego z kandydatów wyłączy się od wyboru.

Art. 23. Imię i nazwisko wybranego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Przewodniczący podaje Zgromadzeniu do wiadomości.

Art. 24. (1) Z przebiegu Zgromadzenia Elektorów sporządza się protokół.

(2) Protokół zatwierdza Zgromadzenie Elektorów zwykłą większością głosów.

(3) Każdy elektor może zgłosić na piśmie sprostowanie do protokołu; nad zgłoszonymi sprostowaniami Zgromadzenie głosuje bez dyskusji.

Art. 25. Po zatwierdzeniu protokołu Przewodniczący zamknie posiedzenie Zgromadzenia Elektro-

rów, wręczając niezwłocznie odpis protokołu Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 26. O wyniku wyborów Przewodniczący Zgromadzenia Elektorów złoży sprawozdanie ustępującemu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Art. 27. (1) Prezes Rady Ministrów oznajmi o dokonanych wyborze kandydatowi na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Jeżeli kandydat na Prezydenta Rzeczypospolitej w ciągu trzech dni nie przyjmie wyboru, Prezes Rady Ministrów zawiadomi o tem Przewodniczącego Zgromadzenia, który wyznaczy niezwłocznie posiedzenie w celu wyboru innego kandydata.

Art. 28. Jeżeli ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej złoży na ręce Prezesa Rady Ministrów oświadczenie na piśmie, że nie zamierza skorzystać z prawa wskazania kandydata albo w przepisany termin siedmiodniowym nie wskaże innego kandydata—Prezes Rady Ministrów ogłosi o tem w Dzienniku Ustaw, stwierdzając jednocześnie, że postępowanie wyborcze zostało ukończone i że kandydat Zgromadzenia Elektorów został obrany na Prezydenta Rzeczypospolitej.

CZĘŚĆ II.

GŁOSOWANIE POWSZECHNE.

Rozdział I.

Wskazanie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej przez ustępującego Prezydenta.

Art. 29. Ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej, korzystając z prawa wskazania przez siebie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, zarządzi głosowanie powszechne w ciągu siedmiu dni od wyboru kandydata przez Zgromadzenie Elektorów.

Art. 30. (1) Akt zarządzenia głosowania powszechnego będzie ogłoszony w Dzienniku Ustaw i ma zawierać:

- a) oznaczenie dnia głosowania;
- b) imiona i nazwiska kandydatów, wskazanych przez ustępującego Prezydenta Rzeczypospolitej i przez Zgromadzenie Elektorów.

(2) Głosowanie ma się odbyć w niedzielę, nie później niż trzydziestego dnia po zarządzeniu głosowania powszechnego.

Rozdział II.

Prawo wybierania.

Art. 31. W głosowaniu powszechnem biorą udział obywatele bez różnicy płci, którzy przed dniem zarządzenia głosowania powszechnego ukończyli lat 24 i nie są pozbawieni prawa wybierania do Sejmu.

Art. 32. (1) Każdy wyborca otrzyma legitymację wyborczą od przełożonego gminy, w której zamieszkiwał w przededniu zarządzenia głosowania powszechnego.

(2) Legitymacje wyborcze będą wystawione w ciągu piętnastu dni od zarządzenia głosowania powszechnego i doręczone wyborcom najpóźniej dziewiątego dnia przed dniem głosowania.

(3) Obywatelom polskim, zamieszkałym w przededniu zarządzenia głosowania powszechnego na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, legitymacje wyborcze wystawi Komisarz Rządu w Gdyni.

Art. 33. (1) Każdy obywatel, mający prawo uczestniczenia w głosowaniu powszechnym, może najpóźniej szóstego dnia przed dniem głosowania wnieść reklamację do przełożonego gminy z powodu niedoręczenia legitymacji wyborczej uprawnionemu do głosowania.

(2) Reklamacje wnoszone będą na piśmie lub ustnie do protokołu ze wskazaniem dowodów.

(3) Reklamacje będą załatwiane niezwłocznie; w razie potrzeby przełożony gminy może zażądać przedłożenia a także uzupełnienia dowodów.

Art. 34. Wyborcy, któremu, pomimo reklamacji, nie doręczono legitymacji wyborczej najpóźniej czwartego dnia przed dniem głosowania, służy zażalenie do władzy, sprawującej bezpośredni nadzór nad czynnościami przełożonego gminy z zakresu administracji rządowej.

Rozdział III.

Generalny Komisarz Wyborczy i komisje wyborcze.

Art. 35. Głosowanie powszechne przeprowadzają:

- a) Generalny Komisarz Wyborczy;
- b) Państwowa Komisja Wyborcza;
- c) wojewódzkie komisje wyborcze;
- d) obwodowe komisje wyborcze.

Art. 36. (1) Państwowa Komisja Wyborcza składa się:

- a) z Generalnego Komisarza Wyborczego, jako przewodniczącego;
- b) z sześciu członków, powołanych w połowie przez ustępującego Prezydenta Rzeczypospolitej, a w połowie przez Przewodniczącą Zgromadzenia Elektorów.

(2) Członkowie Komisji Państwowej powołani będą nie później niż siódmego dnia po zarządzeniu głosowania powszechnego.

(3) Jednocześnie powołani będą w tym samym trybie i liczbie zastępcy członków Komisji Państwowej.

Art. 37. Wojewódzkie komisje wyborcze powołane będą z zastosowaniem przepisów ordynacji wyborczej do Sejmu o powoływaniu komisji okręgowych, obwodowe zaś komisje wyborcze — z zastosowaniem przepisów o powoływaniu komisji obwodowych.

Art. 38. Mandaty przewodniczących i członków komisji wyborczych wygasają z mocy samego prawa z ukończeniem czynności, zleconych tym komisjom.

Art. 39. (1) Do ważności uchwał komisji wyborczych niezbędna jest obecność przewodniczącego oraz co najmniej połowy członków.

(2) Uchwały zapadają zwykłą większością głosów; przewodniczący głosuje narówni z innymi członkami; w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 40. (1) Jeden z członków komisji prowadzi protokół obrad.

(2) Protokoły podpisują przewodniczący oraz członkowie komisji, obecni na posiedzeniu.

Art. 41. (1) Nadzór nad czynnościami wojewódzkich komisji wyborczych i ich przewodniczących sprawuje Generalny Komisarz Wyborczy, a nad czynnościami obwodowych komisji wyborczych — przewodniczący wojewódzkiej komisji wyborczej.

(2) Nadzór uprawnia do żądania wyjaśnień, uchylania sprzecznych z prawem uchwał komisji lub postanowień przewodniczących oraz do usuwania lub żądania usunięcia dostrzeżonych uchybień.

(3) Zarządzenia nadzorcze nie ulegają zaskarżeniu oddzielnie od protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 42. (1) Przy każdej wojewódzkiej komisji wyborczej ustanowieni będą dwaj komisarze wyborczy, powołani nie później niż dziesiątego dnia po zarządzeniu głosowania powszechnego, jeden — przez ustępującego Prezydenta Rzeczypospolitej, drugi — przez Przewodniczącą Zgromadzenia Elektorów.

(2) Komisarzom służy prawo obecności na posiedzeniach komisji wyborczych i żądania odpisów protokołów tych komisji.

Art. 43. (1) Władze administracji ogólnej nie później niż dziewiątego dnia przed dniem głosowania ogłoszą we wszystkich gminach zapomocą plakatów o lokalach obwodowych komisji wyborczych tudzież o dniu i godzinach głosowania.

(2) W tymże terminie przełożony gminy poda do wiadomości publicznej w sposób, w danej miejscowości zwyczajem przyjęty, termin i miejsce wnoszenia reklamacji z powodu niedoręczenia legitymacji wyborczej.

Rozdział IV.

Głosowanie.

Art. 44. Głosowanie odbywa się jednego dnia w całym Państwie.

Art. 45. Akt głosowania przeprowadza obwodowa komisja wyborcza z zastosowaniem przepisów ordynacji wyborczej do Sejmu o głosowaniu, jeżeli ustawa niniejsza inaczej nie stanowi.

Art. 46. Podczas aktu głosowania i ustalania jego wyniku w lokalu wyborczym mogą być obecni mężowie zaufania, zgłoszeni po jednym na obwód przez każdego z komisarzy wyborczych.

Art. 47. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: wyborca wręcza przewodniczącemu swą legitymację wyborczą; po oderwaniu odcinka kontrolnego przewodniczący zwraca wyborcy legitymację wyborczą i daje mu kopertę urzędową oraz kartę do głosowania; wyborca oznacza następnie kreską na karcie nazwisko kandydata, na którego pragnie oddać głos, poczem po włożeniu karty do koperty wręczy kopertę przewodniczącemu, który w obecności wyborcy wrzuci ją do urny.

Art. 48. (1) Karty do głosowania będą sporządzone z białego papieru i opatrzone pieczęcią wojewódzkiej komisji wyborczej.

(2) Karta do głosowania ma zawierać jedynie odbite sposobem mechanicznym: nazwę województwa oraz imiona i nazwiska obydwóch kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej tudzież objaśnienie dla wyborcy o sposobie wypełniania karty.

(3) Wzór karty do głosowania zawiera załącznik do ustawy niniejszej.

Rozdział V.

Ustalenie wyniku głosowania w obwodzie.

Art. 49. Obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie po zamknięciu głosowania obliczy — na podstawie odcinków kontrolnych legitymacyj wyborczych — liczbę głosujących oraz ustali wynik głosowania w obwodzie w sposób, przewidziany w ordynacji wyborczej do Sejmu.

Art. 50. (1) Nieważność karty do głosowania stwierdza obwodowa komisja wyborcza.

(2) Nieważne są:

- a) karty do głosowania, wrzucone do urny bez kopert bądź w kopertach nieurzędowych;
- b) karty, nieopatrzone pieczęcią wojewódzkiej komisji wyborczej;
- c) karty, niewypełnione lub wypełnione niezgodnie z przepisami art. 47.

Art. 51. (1) Obwodowa komisja wyborcza sporządzi protokół ze swoich czynności.

(2) Protokół ma zawierać:

- a) liczbę głosujących;
- b) ilość głosów kwestionowanych;
- c) ilość głosów nieważnych;
- d) ilość głosów ważnych, oddanych na każdego z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(3) Protokół wraz z arkuszami obliczenia głosów, odcinkami kontrolnymi legitymacyj wyborczych oraz kartami, oddanymi podczas głosowania, opakowanymi w sposób, określony w ordynacji wyborczej do Sejmu, przesłany będzie niezwłocznie wojewódzkiej komisji wyborczej.

(4) Każdy z obecnych podczas ustalania wyniku głosowania w obwodzie może zgłosić uwagi do protokołu lub przesać je na piśmie wojewódzkiej komisji wyborczej.

Rozdział VI.

Ustalenie wyniku głosowania w województwie.

Art. 52. (1) Wojewódzka komisja wyborcza w trzecim dniu po głosowaniu przystąpi do ustalenia wyniku głosowania w województwie.

(2) Czynności te wojewódzka komisja wyborcza rozpocznie od zbadania uchwał obwodowych komisji wyborczych o ważności lub nieważności kwestionowanych kart do głosowania i, stosownie do uchwał własnych, ustali ostatecznie wynik głosowania w poszczególnych obwodach.

(3) Nadto wojewódzka komisja wyborcza poprawi jawne błędy arytmetyczne w obliczeniach, o innych zaś uchybieniach uczyni wzmiankę w protokole.

(4) Wojewódzka komisja wyborcza może, w razie potrzeby, wezwać przewodniczących obwodowych komisji wyborczych do udzielenia wyjaśnień.

Art. 53. (1) Po ukończeniu czynności, przewidzianych w artykule poprzedzającym, wojewódzka komisja wyborcza sporządzi dla całego województwa w dwóch egzemplarzach zestawienie następujących liczb:

- a) głosujących,
- b) głosów nieważnych,
- c) głosów ważnych, oddanych na każdego z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Arkusze zestawienia będą podpisane przez przewodniczącego i obecnych członków komisji oraz załączone do protokołu.

Art. 54. (1) Wojewódzka komisja wyborcza sporządzi protokół ze swoich czynności.

(2) Protokół wraz z arkuszami zestawienia oraz protokołami obwodowych komisji wyborczych i uwagami do tych protokołów przesłany będzie niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej, reszta zaś akt — miejscowemu sądowi okręgowemu.

(3) Każdy z obecnych podczas ustalania wyników głosowania w województwie może zgłosić uwagi do protokołu lub przesać je Państwowej Komisji Wyborczej.

Rozdział VII.

Ustalenie wyniku głosowania powszechnego.

Art. 55. (1) Państwowa Komisja Wyborcza w piątym dniu po głosowaniu przystąpi do ustalenia wyniku głosowania powszechnego.

(2) Czynności tę Państwowa Komisja Wyborcza rozpocznie od rozpatrzenia uwag do protokołów wojewódzkich komisji wyborczych.

(3) Gdyby uchwały wojewódzkiej komisji wyborczej, zakwestionowane przez członka tej komisji lub komisarza wyborczego, były niezgodne z przepisami ustawy, Komisja Państwowa sprostuje odpowiednio wyniki głosowania.

(4) Nadto Państwowa Komisja Wyborcza może, w razie potrzeby, wezwać przewodniczących wojewódzkich komisji wyborczych do udzielenia wyjaśnień.

Art. 56. (1) Po ukończeniu czynności, przewidzianej w artykule poprzedzającym, Państwowa Komisja Wyborcza sporządzi w dwóch egzemplarzach dla każdego województwa i całego Państwa zestawienie następujących liczb:

- a) głosujących,
- b) głosów nieważnych,
- c) głosów ważnych, oddanych na każdego z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Jeden arkusz zestawienia, podpisany przez przewodniczącego i obecnych członków komisji, będzie załączony do protokołu, drugi zaś — przesłany Głównemu Urzędowi Statystycznemu.

Art. 57. (1) Po ustaleniu wyniku głosowania powszechnego, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdzi wybór Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) Za obranego na Prezydenta Rzeczypospolitej uznany będzie kandydat, który otrzymał większość głosów ważnych, oddanych w całym Państwie.

(3) Gdyby obaj kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej otrzymali równą liczbę głosów, o wyborze rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej.

Rozdział VIII.

Sprawdzenie ważności głosowania powszechnego.

Art. 58. (1) Każdy z członków Państwowej Komisji Wyborczej może przed zamknięciem posiedzenia Komisji zgłosić do protokołu protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej.

(2) W razie zgłoszenia protestu, przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej odroczy posiedzenie Komisji do czasu rozpoznania protestu, przesyłając niezwłocznie protokół Komisji Sądowi Najwyższemu.

Art. 59. (1) Protesty przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej rozpoznaje Sąd Najwyższy w ciągu pięciu dni od zgłoszenia na posiedzeniu jawnym z udziałem prokuratora i zgłaszających protesty, jeżeli się stawia na rozprawę.

(2) O terminie rozprawy Sąd Najwyższy ogłosi zapomocą wokandy, wywieszanej w lokalu Sądu, nikogo na rozprawę nie wzywając.

Art. 60. (1) Sąd Najwyższy na skutek protestu unieważni wybór Prezydenta Rzeczypospolitej:

- a) jeżeli zostanie stwierdzone, że dopuszczono się przy głosowaniu powszechnym przestępstw przeciwko głosowaniu w sprawach publicznych;
- b) jeżeli głosowanie powszechne przeprowadzone zostało niezgodnie z przepisami ustawy.

(2) Unieważnienie wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy popełnione przestępstwo lub uchybienie mogło wpłynąć na wynik głosowania powszechnego w całym Państwie.

(3) Sąd Najwyższy może poza tem sprostować wynik głosowania powszechnego, ustalony przez Państwową Komisję Wyborczą niezgodnie z przepisami ustawy.

Art. 61. W razie unieważnienia wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego ogłosi wyrok w gazecie rządowej.

Art. 62. (1) Ponowne głosowanie powszechne odbędzie się w najbliższą niedzielę po ogłoszeniu wyroku.

(2) Komisje wyborcze przeprowadzą ponowne głosowanie powszechne na podstawie tych samych legitymacyj wyborczych w dotychczasowym, w miarę możliwości, składzie swych członków.

Rozdział IX.

Ogłoszenie o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 63. (1) Generalny Komisarz Wyborczy ogłosi w Dzienniku Ustaw o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej niezwłocznie po uprawomocnieniu się uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, ustala-

jając wynik głosowania powszechnego, stwierdzając jednocześnie, że postępowanie wyborcze zostało ukończone.

(2) W tymże terminie Generalny Komisarz Wyborczy prześle w dwóch egzemplarzach odpis protokołu Państwowej Komisji Wyborczej Prezesowi Rady Ministrów, który doręczy go nowoobranemu i ustępującemu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Rozdział X.

Ochrona osoby i czci kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 64. Kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej pozostają w okresie czasu do dnia objęcia urzędu przez nowoobranego Prezydenta pod ochroną prawa, służącą Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Rozdział XI.

Środki przymusowe. Koszty głosowania powszechnego.

Art. 65. Przepisy o środkach przymusowych i o kosztach wyborów, zawarte w ordynacji wyborczej do Sejmu, stosuje się odpowiednio w postępowaniu wyborczym, określonym niniejszą ustawą.

CZĘŚĆ III.

OBJĘCIE URZĘDU PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

Art. 66. (1) Nowoobрани Prezydent Rzeczypospolitej obejmuje urząd w ostatnim dniu okresu urzędowania ustępującego Prezydenta; w razie wcześniejszego zgonu lub zrzeczenia się urzędu przez ustępującego Prezydenta — nowoobрани Prezydent Rzeczypospolitej obejmie urząd niezwłocznie.

(2) W przypadkach, przewidzianych w art. 21—22 ustawy konstytucyjnej, nowoobрани Prezydent Rzeczypospolitej obejmie urząd niezwłocznie po ukończeniu postępowania wyborczego.

(3) W razie opróżnienia się urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej podczas wojny, następcą Prezydenta obejmie niezwłocznie urząd Prezydenta Rzeczypospolitej.

(4) Akt objęcia urzędu będzie ogłoszony w Dzienniku Ustaw.

CZĘŚĆ IV.

PRZEPISY KOŃCOWE.

Art. 67. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 68. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie uchyla się ustawę z dnia 27 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 596), zawierającą Regulamin Zgromadzenia Narodowego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *W. Stawek*
Minister Spraw Wewnętrznych:
Marjan Zyndram-Kościałkowski
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

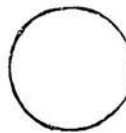
Załącznik do art. 48 ustawy o wyborze
Prezydenta Rzeczypospolitej (poz. 321).

(wielkość naturalna)

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE

Wskaż kandydata, na którego głosujesz, stawiając w kratce z prawej strony obok jego nazwiska kreskę. Kartę włóż do koperty i oddaj przewodniczącemu komisji wyborczej.

miejsce pieczęci:

1. STANISŁAW ŻÓŁKIEWSKI . . .

2. STEFAN CZARNIECKI